

HIGHLIGHTS

Korte berichten uit praktijk, wetenschap en onderzoek

IMD

EÉNJARIGE MBA OPNIEUW BOVENAAN RANGLIJST FORBES VOOR MBA-OPLEIDINGEN BUITEN DE VS

In de ranglijst die het zakenblad *Forbes* elke twee jaar samenstelt voor MBA-opleidingen buiten de VS is de éénjarige MBA-opleiding van IMD opnieuw geëindigd op de eerste plaats. Dit was ook al het geval voor de jaren 2001, 2007, 2011, 2013 en 2017. *Forbes* publiceert aparte ranglijsten voor opleidingen in de VS respectievelijk daarbuiten, op basis van wat degenen die de opleiding hebben gevolgd vijf jaar nadien verdienen, afgezet tegen het collegegeld. De ranglijst voor 2019 is gebaseerd op gegevens verstrekt door de cursisten van 2013.

AMSTERDAM VALT NET BUITEN WERELDWIJDE TOP-10 VAN 'SLIMME STEDEN'

Singapore staat bovenaan een nieuwe internationale ranglijst voor 'slimme steden', de 'Smart City Index' (SCI), gevolgd door Zürich en Oslo. De SCI-ranglijst werd onlangs voor het eerst gepubliceerd door het Smart City Observatory, een onderdeel van het World Competitiveness Center van IMD. Voor de lijst zijn 102 steden gescoord op zowel hun inspanning om met slimme technologie het leven van de burger te verbeteren als het succes dat ze daarbij boeken. Amsterdam valt met een elfde plek net buiten de top-10, nipt voor San Francisco (12e), de eerste Noord-Amerikaanse stad op de lijst. Ook Den Haag (29e), Rotterdam (36e) en Brussel (64e) zijn onderzocht. De top-10 bestaat verder uit Genève, Kopenhagen, Auckland, Taipei City, Helsinki, Bilbao en Düsseldorf, in die volgorde. 'Slimme steden trekken investeringen, talentvolle mensen en handel aan', aldus Bruno Lanvin, die het Smart City Observatory leidt. Niet zelden steken steden echter energie in zaken die niet aanslui-

ten bij de lange-termijnambities van de burger. De SCI-index kan helpen die kloof te overbruggen, aldus Lanvin. Een lijvig rapport over het SCI-onderzoek kan worden gedownload van de site van IMD.

PLEIDOOI VOOR MEER SAMENWERKING TUSSEN BEDRIJFSLEVEN EN NGO'S

In het licht van de steeds grotere maatschappelijke en milieu-uitdagingen staat samenwerking tussen non-gouvernementele organisaties (NGO's) en het bedrijfsleven steeds nadrukkelijker op de agenda. Dat zei Jean Francois Manzoni, president van en hoogleraar aan IMD, op een bijeenkomst van de International Council of Voluntary Agencies (ICVA), een samenwerkingsverband van ruim honderd NGO's verspreid over 160 landen. 'De mondialisering heeft honderden miljoenen mensen uit de armoede gehaald,' aldus Manzoni, 'maar tegelijkertijd hebben we de planeet kapot gemaakt en zijn de baten van economische groei ongelijk verdeeld.' De meest doeltreffende en efficiënte oplossingen kunnen worden gevonden wanneer men samenwerkt, aldus Manzoni. 'Wanneer mensen elkaar ontmoeten, stuiten ze op onvermoede raakvlakken. De gesprekken zorgen voor wederzijds begrip en vertrouwen.'

Meer highlights op pag. 41, 51 en 66

HIGHLIGHTS

Korte berichten uit praktijk, wetenschap en onderzoek

IMD

POSITIEVE INSCHATTING VAN CHINA OP MILIEUGEBIED

China stoot meer CO₂ uit dan welk ander land ook, genereert een kwart van alle plastic afval wereldwijd en kampt met een snel afnemende voedselproductie. Dat laatste zet het land tegelijk ook onder druk om actie te ondernemen. Aldus Mark Greeven, hoogleraar aan IMD, tijdens een jaarlijks evenement voor alumni van IMD. Er gebeurt wel al veel, aldus Greeven. China vertegenwoordigt bijvoorbeeld een kwart van alle zonnepanelen en een derde van alle windmolens ter wereld. Ook komt Beijing bijvoorbeeld niet langer voor in de lijst van tweehonderd meest vervuilde steden ter wereld, en komen er veelbelovende initiatieven uit het Chinese ecosysteem van bedrijven, NGO's, maatschappelijke organisaties en overheidsinstellingen. Rilito Povea, een adjunct-directeur van het Wereldnatuurfonds, wees echter ook op een tegenstrijdigheid: in veel landen langs de 'nieuwe zijderoute' prijst het land kolen nog steeds aan.

Nyenrode Business Universiteit

ABSTRACT TAALGEBRUIK IN PROJECT- EN BUSINESSPLANNEN KAN HELPEN TEGEN OVERSCHRIJDINGEN

'Uit ons onderzoek blijkt dat abstract taalgebruik in project- en businessplannen is geassocieerd met minder uitloop in tijd en geld.' Dat stelde Cokky Hilhorst in haar inaugurele rede 'Stoppen met gissen: naar betere beslissingen over IT-investeringen' waarmee zij het hoogleraarschap Business & IT aan Nyenrode aanvaardde. Met abstracte taal neemt de psychologische afstand tot een project toe, legt Hilhorst uit. 'Hierdoor plan je beter en realistischer. Concreet taalgebruik, daartegenover, kan dus een waarschuwing zijn voor

dreigende projectuitloop. Als je concreet bent, gaat het over jouw project, ben je betrokken, optimistischer en heb je dus een grotere kans op uitloop.' Gemiddeld worden budgetten van IT-projecten met 45 procent overschreden en worden verwachtingen omtrent de opbrengst maar voor de helft waargemaakt, aldus Hilhorst. Zij wijt dat aan te haastige en intuïtief genomen beslissingen en pleit voor besluitvorming op basis van zorgvuldig verzamelde feiten, bijvoorbeeld over het applicatielandschap, en verschillende onderzoeksmethoden. Bovendien moet de organisatie bereid zijn bij te sturen, uit te stellen of te stoppen.

PAUL DE BLOT PRIJST BOEK OVER HET MANAGEN VAN DE ONDERSTROOM VAN DE ORGANISATIE

Paul de Blot SJ, Hoogleraar Business Spiritualiteit aan Nyenrode, verbond zijn naam aan het boek *Dagboek van bewust leiderschap* waarin strategie-uitvoeringsadviseur Jos Claessens uitlegt hoe je als manager moet omgaan met de 'onderstroom' in de organisatie. Claessens doet dat aan de hand van een verhaal over een interim-manager die een turnaround leidt na zelf ooit een levensveranderende burn-out te hebben gehad. Claessens maakt de 'onzichtbare onderkant van de ijsberg' voor iedereen herkenbaar, aldus De Blot in zijn voorwoord. 'Dit menselijke verhaal over een organisatie en haar leven is van harte aan te bevelen, omdat het een dieper inzicht geeft in de krachten van een groep en het systeem waarin deze bewegen,' schrijft hij. Claessens zelf spreekt van 'bewust leiderschap' als eerste stap naar zelfsturing en de participatiemaatschappij. 'In het land van veranderen is continu of geruisloos meebewegen koning,' aldus Claessens.

Meer highlights op pag. 51 en 66

HIGHLIGHTS

Korte berichten uit praktijk, wetenschap en onderzoek

Open Universiteit (OU)

AANDACHT VOOR 'POST-TRAUMATISCHE GROEI' NA BURN-OUT

Het fenomeen 'post-traumatische groei' (PTG) wordt sinds tientallen jaren onderzocht, maar nu is dat voor het eerst ook gedaan bij mensen met een burn-out. Onderzoekster Greet Vonk, OU-alumna en lid van de Nederlandse Orde van Beroepscoaches (NOBCO), heeft de onderzoeksresultaten in samenwerking met Judith Semeijn, Joris van Ruysseveldt en Tinka van Vuuren (allen verbonden aan de OU) recentelijk gepresenteerd in het *International Journal of Workplace Health Management*. Bij een burn-out moet de nadruk meer komen te liggen op herstel en groei dan op de klachten, zegt Vonk. 'Die focus geeft perspectief en kan helpen om sneller aan de slag te gaan. Door het proces – dat je tijdens je burn-out doormaakt – toe te staan, kan er emotionele groei ontstaan. Je leert je eigen talenten beter kennen en je valkuilen beter te hanteren.' Het onderzoek onderbouwt wat Vonk zelf ook in haar eigen praktijk als coach signaleert.

OU WETENSCHAPSPRIJS 2019 VOOR HOGLERAAR ORGANIZATIONAL LEARNING IN THE KNOWLEDGE SOCIETY

De OU heeft haar jaarlijkse Wetenschapsprijs toegekend aan Marjolein Caniëls, hoogleraar Organizational learning in the knowledge society bij de faculteit Management, Science & Technology van de OU. Caniëls was eerder universitair docent Economics and Statistics aan de TU Eindhoven. Aan de OU doet zij onderzoek naar kennismanagement in bedrijven, het managen van ketenrelaties en factoren die van invloed zijn op de leerprocessen die plaatsvinden in de interactie tussen overheidsinstellingen en bedrijven.

Rotterdam School of Management (RSM)

DE MEESTE MEDEWERKERS MAKEN LIEVER PLAATS VOOR EEN ROBOT DAN EEN MENS

In het algemeen geven mensen de voorkeur aan mensen boven robots voor de uitvoering van taken – maar zodra het om hun eigen baan gaat, dan krijgt een robot de voorkeur. Dit heeft te maken met de negatieve gevoelens die mensen ervaren wanneer ze hun baan verliezen, blijkt uit onderzoek van Stefano Puntoni, hoogleraar marketing aan RSM. Hij publiceerde er samen met Armin Granulo en Christoph Fuchs over in *Nature - Human Behaviour*. Het is de eerste publicatie over de psychologische kant van 'technologische werkloosheid'. De onderzoekers hopen dat hun bevindingen kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van programma's om mensen te helpen wanneer ze worden vervangen door machines, ook door nieuw werk voor hen te vinden.

'GUPPY EN DE WALVIS': SUCCESVOL SAMENWERKEN MET GROTERE PARTIJEN

Wanneer je als startup extra middelen moet aantrekken, ligt een alliantie met een grotere partij al gauw voor de hand. Maar dat kan riskant zijn: misschien word je uitgeknepen of bestolen door die grotere partij. René Bakker, universitair hoofddocent Strategy and Entrepreneurship aan RSM, publiceerde er samen met Joris Knoben, hoogleraar Business Economics aan de Radboud Universiteit, een artikel over in *Journal of Business Venturing* ('The guppy and the whale: Relational pluralism and start-ups' expropriation dilemma in partnership formation'). Als 'guppy' doe je er goed aan om eerst pluralistische banden te ontwikkelen en de partners te leren kennen alvorens er een strategische alliantie mee te sluiten. Durfkapitalisten zouden dit ook moeten doen.

Meer highlights op pag. 66

HIGHLIGHTS

Korte berichten uit praktijk, wetenschap en onderzoek

Vlerick

VLERICK STUDENT ENTREPRENEURSHIP FUND ONDERSTEUNT PRILLE ONDERNEMERS

Vlerick Business School heeft een Student Entrepreneurship Fund opgezet om startende ondernemers in de prille beginfase van hun startup financieel te steunen. Tot nu toe werd er 750.000 euro opgehaald bij elf donateurs. Wie aanspraak wil maken op steun kan twee keer per jaar een dossier indienen. De steun varieert van vijf- tot vijftigduizend euro. Vlerick neemt geen participatie in de onderneming maar laat de ondernemers wel beloven om later als succesvolle ondernemer op hun beurt het fonds te spekken en zo weer nieuwe starters een kans te geven. ‘De steun uit het fonds kan gebruikt worden voor idee- en productontwikkeling om zo potentiële klanten, investeerders of andere stakeholders te kunnen overtuigen van het potentieel van hun startup,’ aldus decaan Marion Debruyne. De eerste begunstigde van het fonds was een startup voor sneeuwbrillen met geïntegreerde glazen op sterkte.

DUURZAAMHEIDSPRESTATIES

‘Duurzaamheid is soms een kwestie van één ingrijpende beslissing, zoals een warmtepomp of een nieuwe verwarmingsketel, maar even vaak van een reeks kleine, consequente ingrepen en volgehouden inspanningen.’ Dat zegt operations manager Steven Clemminck van Vlerick, dat al sinds jaren werkt aan de eigen duurzaamheid – ‘nog voor het echt een “hot” item werd,’ aldus Clemminck. In de loop der jaren is het elektriciteitsverbruik van de locaties in Gent en Leuven teruggebracht met in totaal 40 procent, waterverbruik met 20 procent en papierverbruik met 70 procent. Campus Gent wordt nu zonder water en chemische middelen schoongehouden (bio-org): micro-organismen worden door middel van verneveling en via de airco verspreid en ‘verorberen’ het zichtbare

en onzichtbare vuil. Dit zorgt voor een gezonder werkklimaat: allergenen en ziektekiemen worden uit de omgeving verwijderd. Een van de andere onderdelen van het duurzaamheidsbeleid is een programma tegen voedselverspilling.

Universiteit van Amsterdam

UVA BENOEMT VIERDE HOGLERAAR AI

De UvA heeft Natali Helberger aangesteld als nieuwe hoogleraar Law and Digital Technology, met speciale nadruk op Artificiële Intelligentie (AI). Met de benoeming van Helberger heeft de UvA inmiddels vier hoogleraren die interdisciplinair onderzoek doen naar AI en het effect ervan op gebruikers en de samenleving. Eerder werden Maarten de Rijke, Ivana Išgum en Tobias Blanke benoemd.

Universiteit Groningen Business School (UGBS)

PLEIDOOI VOOR ‘BLAUWE’ WATERSTOF

Om de transitie naar klimaatneutrale waterstof snel te maken en op korte termijn emissiereductie te realiseren, moet worden ingezet op ‘blauwe’ waterstof – ofwel waterstof gemaakt uit aardgas waarbij de vrijkomende CO₂ wordt opgevangen en opgeslagen. Dat schrijft Machiel Mulder, hoogleraar en kerndocent energietransitieprogramma’s aan UGBS, in een blog. Zijn overweging is dat de stroomprijzen niet snel gedurende een groot aantal uren in een jaar laag genoeg zijn voor elektrolyzers om rendabel groene waterstof te kunnen produceren. Om dat mogelijk te maken, moet namelijk aan teveel voorwaarden tegelijk worden voldaan: hoge prijzen voor aardgas en CO₂ aan de ene kant, niet teveel concurrentie vanuit andere stroomgebruikers voor stroom en groencertificaten aan de andere kant, plus een enorme uitbreiding van wind- en zonnestroomparken.